

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a doua)

3 iunie 2021 *

„Recurs – Concurență – Înțelegeri – Piața reciclării bateriilor pentru automobile – Comunicarea din 2006 privind cooperarea – Punctul 26 – Imunitate parțială – Fapte suplimentare care sporesc gravitatea sau durata încălcării – Elemente cunoscute de Comisia Europeană – Reducerea cuantumului amenzii – Clasificare în vederea reducerii – Ordine cronologică”

În cauza C-563/19 P,

având ca obiect un recurs formulat în temeiul articolului 56 din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene, introdus la 23 iulie 2019,

Recylex SA, cu sediul în Paris (Franța),

Fonderie et Manufacture de Métaux SA, cu sediul în Bruxelles (Belgia),

Harz-Metall GmbH, cu sediul în Goslar (Germania),

reprezentate de M. Wellinger, avocat, de S. Reinart și K. Bongs, Rechtsanwältinnen,

recurente,

cealaltă parte din procedură fiind:

Comisia Europeană, reprezentată de J. Szczodrowski, I. Rogalski și F. van Schaik, în calitate de agenți,

pârâtă în primă instanță,

CURTEA (Camera a doua),

compusă din domnul A. Arabadjiev, președinte de cameră, doamna R. Silva de Lapuerta, vicepreședinta Curții, îndeplinind funcția de judecător al Camerei a doua, domnii A. Kumin, T. von Danwitz (raportor) și P. G. Xuereb, judecători,

avocat general: domnul G. Pitruzzella,

grefier: domnul A. Calot Escobar,

având în vedere procedura scrisă,

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 3 septembrie 2020,

pronunță prezenta

* Limba de procedură: engleza.

Hotărâre

- 1 Prin recursul formulat, Recylex SA, Fonderie et Manufacture de Métaux SA și Harz-Metall GmbH solicită anularea Hotărârii Tribunalului Uniunii Europene din 23 mai 2019, Recylex și alții/Comisia (T-222/17, denumită în continuare „hotărârea atacată”, EU:T:2019:356), prin care acesta a respins acțiunea lor având ca obiect reducerea cuantumului amenzii care le-a fost aplicată prin Decizia C(2017) 900 final a Comisiei din 8 februarie 2017 privind o procedură de aplicare a articolului 101 TFUE (AT.40018 – Reciclarea bateriilor pentru automobile) (denumită în continuare „decizia în litigiu”).

Cadrul juridic

Regulamentul (CE) nr. 1/2003

- 2 Articolul 23 alineatul (2) primul paragraf litera (a) și alineatul (3) din Regulamentul (CE) nr. 1/2003 al Consiliului din 16 decembrie 2002 privind punerea în aplicare a normelor de concurență prevăzute la articolele [101 și 102 TFUE] (JO 2003, L 1, p. 1, Ediție specială, 08/vol. 1, p. 167, rectificare în Ediție specială, 08/vol. 4, p. 269) prevede:

„(2) Comisia poate aplica, prin decizie, amenzi asupra întreprinderilor și asociațiilor de întreprinderi atunci când, în mod intenționat sau din neglijență, acestea:

(a) încalcă articolul [101 sau 102 TFUE] [...]

[...]

(3) La stabilirea valorii amenzii, se iau în considerare atât gravitatea, cât și durata încălcării.”

Comunicarea din 2002 privind cooperarea

- 3 Punctul 23 litera (b) ultimul paragraf din Comunicarea Comisiei privind imunitatea la amenzi și reducerea cuantumului acestora în cauzele referitoare la înțelegeri (JO 2002, C 45, p. 3, denumită în continuare „Comunicarea din 2002 privind cooperarea”) prevedea:

„În plus, dacă o întreprindere furnizează elemente de probă cu privire la fapte care anterior nu au fost cunoscute de Comisie și care au o incidență directă asupra gravității sau a duratei presupusei înțelegeri, Comisia nu ține seama de aceste fapte pentru a stabili cuantumul amenzii aplicate întreprinderii care le-a furnizat.” [traducere neoficială]

Comunicarea din 2006 privind cooperarea

- 4 Punctele 8, 10 și 11, precum și punctul 12 litera (a) din Comunicarea Comisiei privind imunitatea la amenzi și reducerea cuantumului amenzilor în cauzele referitoare la înțelegeri (JO 2006, C 298, p. 17, Ediție specială, 08/vol. 5, p. 3, denumită în continuare „Comunicarea din 2006 privind cooperarea”), care figurează în titlul II din această comunicare, intitulat „Imunitatea la amenzi”, prevăd:

„8. Comisia acordă imunitate la orice amendă care ar fi fost impusă în alte condiții unei întreprinderi care își dezvăluie participarea ei într-o presupusă înțelegere care afectează [Uniunea], în cazul în care acea întreprindere trimite prima informații și elemente de probă care, în opinia Comisiei, îi permit:

(a) să efectueze un control tematic în legătură cu presupusa înțelegere [...]; sau

(b) să constate o încălcare a [articolului 101 TFUE] în legătură cu presupusa înțelegere.

[...]

10. Imunitatea în temeiul punctului 8 litera (a) nu se acordă în cazul în care, la data depunerii, Comisia dispunea de elemente de probă suficiente pentru a adopta o decizie în vederea efectuării unui control în legătură cu presupusa înțelegere sau efectuase deja un astfel de control.
11. Imunitatea în temeiul punctului 8 litera (b) se acordă numai sub rezerva condițiilor cumulative că, în momentul depunerii, Comisia nu dispunea de suficiente probe pentru a identifica o încălcare a articolului [101 TFUE] în legătură cu presupusa înțelegere și că niciunei întreprinderi nu îi fusese acordată imunitate condiționată la amendă în temeiul punctului 8 litera (a) în legătură cu presupusa înțelegere. Pentru a beneficia de imunitate, o întreprindere trebuie mai întâi să furnizeze elemente de probă incriminatorii, din perioada presupusei înțelegeri, precum și o declarație din partea întreprinderii, care conține tipul de informație precizată la punctul 9 litera (a), care ar permite Comisiei să constate o încălcare a articolului [101 TFUE].
12. În afară de condițiile stabilite la punctul 8 litera (a), la punctele 9 și 10 sau la punctul 8 litera (b) și punctul 11, toate condițiile următoare trebuie îndeplinite în orice caz, pentru a putea beneficia de imunitate la amendă:
 - (a) Întreprinderea cooperează în mod real [...], pe deplin, permanent și cu rapiditate din momentul în care depune cererea și în decursul întregii proceduri administrative a Comisiei. [...]"

5 Potrivit punctelor 23-26 din Comunicarea din 2006 privind cooperarea, care figurează în titlul III din aceasta, denumit „Reducerea cuantumului amenzii”:

- „23. Întreprinderile care își divulgă participarea la o presupusă înțelegere care afectează [Uniunea], dar care nu îndeplinesc condițiile prevăzute la secțiunea II de mai sus, pot beneficia de o reducere a cuantumului oricărei amenzi care le-ar fi fost altfel impusă.
24. Pentru a putea îndeplini condițiile necesare pentru o astfel de reducere, o întreprindere trebuie să furnizeze Comisiei elemente de probă cu privire la presupusa încălcare care reprezintă o valoare adăugată semnificativă în raport cu elementele de probă aflate deja în posesia Comisiei și să îndeplinească condițiile cumulative stabilite la punctul 12 literele (a)-(c).
25. Noțiunea de «valoare adăugată» se referă la măsura în care probele furnizate întăresc, prin natura și/sau nivelul de detaliere al acestora, capacitatea Comisiei de a demonstra existența presupusei înțelegeri. În această evaluare, Comisia consideră în general că probele scrise care datează din perioada la care se raportează faptele au o valoare mai mare decât probele stabilite ulterior. Se consideră în general că probele incriminatorie care sunt în mod direct relevante pentru faptele în cauză au o valoare mai mare decât acelea care au doar o relevanță indirectă. În mod similar, gradul de coroborare a altor surse necesare pentru ca probele furnizate să poată fi utilizate împotriva altor întreprinderi implicate în caz va afecta valoarea probelor în cauză, astfel încât probelor concludente li se va atribui o valoare mai mare decât probelor precum declarațiile, care trebuie să fie coroborate în cazul în care sunt contestate.
26. Comisia determină în cazul oricărei decizii finale adoptate la finalul procedurii administrative nivelul de reducere de care o întreprindere beneficiază, în raport cu cuantumul amenzii care altfel ar fi impusă. Pentru:
- prima întreprindere care furnizează o valoare adăugată semnificativă: o reducere de 30-50 %,
 - a doua întreprindere care furnizează o valoare adăugată semnificativă: o reducere de 20-30 %,

- alte întreprinderi care furnizează o valoare adăugată semnificativă: o reducere de până la 20 %.

Pentru a stabili nivelul reducerii în cadrul fiecăreia dintre aceste marje, Comisia ia în considerare data la care probele care îndeplinesc condițiile prevăzute la punctul 24 au fost prezentate și măsura în care acestea reprezintă valoare adăugată.

În cazul în care solicitantul de reducere a cuantumului unei amenzi este primul care prezintă elemente de probă concludente în sensul punctului 25, pe care Comisia le utilizează pentru a stabili fapte suplimentare care sporesc gravitatea sau durata încălcării, Comisia nu ia în considerare astfel de fapte atunci când stabilește cuantumul unei amenzi care urmează să fie impuse întreprinderii care a furnizat aceste elemente de probă.”

Istoricul litigiului și decizia în litigiu

- 6 Recylex, Fonderie et Manufacture de Métaux și Harz-Metall (denumite în continuare, împreună, „Recylex”) sunt societăți cu sediul în Franța, respectiv în Belgia și în Germania și care își desfășoară activitatea în sectorul producției de plumb reciclat și de alte produse.
- 7 În urma unei cereri de imunitate la amenzi prezentate la 22 iunie 2012, în temeiul Comunicării din 2006 privind cooperarea, de Johnson Controls Inc., Johnson Controls Tolling GmbH & Co. KG și Johnson Controls Recycling GmbH (denumite în continuare, împreună, „JCI”), a fost deschisă o procedură de investigare împotriva Recylex, a JCI și a altor două grupuri de întreprinderi, și anume Campine NV și Campine Recycling NV (denumite în continuare, împreună, „Campine”), precum și Eco-Bat Technologies Ltd, Berzelius Metall GmbH și Société de traitement chimique des métaux SAS (denumite în continuare, împreună, „Eco-Bat”), în legătură cu o înțelegere în sectorul achiziționării de baterii uzate pentru automobile. La 13 septembrie 2012, Comisia a acordat JCI o imunitate condiționată, în temeiul punctului 18 din comunicarea menționată.
- 8 Între 26 și 28 septembrie 2012, Comisia a efectuat inspecții inopinate în incintele diferitor întreprinderi în cauză, în Belgia, în Germania și în Franța.
- 9 Eco-Bat și Recylex au depus la 27 septembrie 2012 și, respectiv, la 23 octombrie 2012 cereri de imunitate sau, în subsidiar, cereri de reducere a cuantumului amenzii, în cadrul cărora acestea au prezentat declarații ale întreprinderilor și probe scrise. La 4 decembrie 2012, Campine a depus, la rândul său, o cerere de reducere a cuantumului amenzii.
- 10 La 24 iunie 2015, Comisia a deschis procedura administrativă împotriva JCI, Recylex, Eco-Bat și Campine și le-a transmis comunicarea privind obiecțiunile aferentă. Prin scrisoarea din aceeași dată, Comisia a informat Eco-Bat și Recylex cu privire la concluzia sa provizorie potrivit căreia elementele de probă care îi fuseseră comunicate de aceste întreprinderi reprezentau o valoare adăugată semnificativă în sensul punctelor 24 și 25 din Comunicarea din 2006 privind cooperarea și, prin urmare, ea le-a informat cu privire la intenția sa de a reduce cuantumul amenzii care urma să le fie aplicată. Comisia a informat de asemenea Campine cu privire la intenția sa de a nu reduce amenda în privința acesteia.
- 11 Prin decizia în litigiu, adoptată la 8 februarie 2017, Comisia a constatat că Recylex, JCI, Campine și Eco-Bat au participat, cu încălcarea articolului 101 TFUE, la o înțelegere care constituia o încălcare unică și continuă în sectorul achiziționării de baterii uzate pentru automobile, săvârșită în perioada cuprinsă între 23 septembrie 2009 și 26 septembrie 2012 și constând în acorduri și/sau în practici concertate având ca obiect o coordonare a prețurilor.

- 12 Prin această decizie, Comisia a aplicat Recylex, în solidar, o amendă în cuantum de 26 739 000 de euro, pentru participarea sa la încălcarea constatată pentru perioada cuprinsă între 23 septembrie 2009 și 26 septembrie 2012, această încălcare acoperind teritoriile mai multor state membre, printre care Franța.
- 13 În acest context, Comisia s-a pronunțat cu privire la aplicarea Comunicării din 2006 privind cooperarea în privința întreprinderilor care răspund pentru încălcarea menționată.
- 14 În primul rând, această instituție a acordat JCI beneficiul imunității la amenzi în temeiul punctului 8 litera (a) din această comunicare, după ce a constatat că cooperarea acestei întreprinderi îndeplinea condițiile prevăzute la punctul 12 din comunicarea menționată.
- 15 În al doilea rând, Comisia a considerat că Eco-Bat a fost prima întreprindere care a furnizat elemente de probă cu o valoare adăugată semnificativă și i-a acordat reducerea maximă a cuantumului amenzii, și anume 50 %, în temeiul punctului 26 primul paragraf prima liniuță din Comunicarea din 2006 privind cooperarea.
- 16 În al treilea rând, Comisia a acordat Recylex o reducere a cuantumului amenzii de 30 % în temeiul punctului 26 primul paragraf a doua liniuță din Comunicarea din 2006 privind cooperarea, reținând că Recylex a fost a doua întreprindere care a furnizat elemente de probă cu o valoare adăugată semnificativă privind în special originile înțelegerii, diversele contacte cu caracter anticoncurențial care nu au fost indicate de alte întreprinderi, reuniunea multilaterală de la Windhagen, care a avut loc în luna septembrie 2009 (denumită în continuare „reuniunea de la Windhagen”) și a marcat începutul încălcării, precum și diverse contacte telefonice și schimburi de mesaje între Recylex și concurenții săi.
- 17 Comisia a respins argumentele formulate de Recylex în vederea obținerii unei reduceri mai importante a cuantumului amenzii, și anume în intervalul cuprins între 30 % și 50 %. În special, deși a considerat că Recylex a fost prima întreprindere care a furnizat precizări cu privire la reuniunea de la Windhagen, Comisia a arătat că elementele astfel furnizate nu vizau decât probleme de organizare și că ea obținuse deja, în cursul inspecției efectuate în incintele Campine, „probe concludente” privind ordinea de zi și conținutul acestei reuniuni. Comisia a înlăturat de asemenea argumentul formulat de Recylex potrivit căruia această întreprindere a fost prima care a furnizat elemente de probă cu privire la domeniul de aplicare teritorial al înțelegerii, care acoperea Franța. În această privință, Comisia a arătat în special că dispunea deja de informații referitoare la sfera geografică a înțelegerii, inclusiv în ceea ce privește teritoriul francez.
- 18 În sfârșit, în al patrulea rând, Comisia a refuzat să admită cererea de reducere a cuantumului amenzii prezentată de Campine.

Procedura în fața Tribunalului și hotărârea atacată

- 19 Prin cererea introductivă depusă la grefa Tribunalului la 18 aprilie 2017, Recylex a introdus, în temeiul articolului 263 TFUE, o acțiune având ca obiect reducerea cuantumului amenzii care i-a fost aplicată prin decizia în litigiu. În susținerea acestei acțiuni, au fost invocate șase motive. Primul și al doilea motiv se întemeiau pe o eroare în aplicarea punctului 26 al treilea paragraf din Comunicarea din 2006 privind cooperarea. În această privință, Recylex a susținut în esență că ar fi trebuit să beneficieze de imunitatea parțială la amenzi prevăzută la acest paragraf, în legătură cu elementele de probă prezentate în ceea ce privea, pe de o parte, faptul că încălcarea a început la reuniunea de la Windhagen (primul motiv) și, pe de altă parte, faptul că domeniul de aplicare teritorial al încălcării acoperea Franța (al doilea motiv). În cadrul celui de al patrulea motiv, Recylex a susținut că, întrucât nu i-a acordat beneficiul unei reduceri a cuantumului amenzii egale cu 50 %, Comisia a săvârșit o eroare în aplicarea punctului 26 primul paragraf din această comunicare. Celelalte trei motive invocate în fața Tribunalului sunt lipsite de relevanță în scopul examinării recursului.

20 Prin hotărârea atacată, Tribunalul a respins în întregime acțiunea cu care a fost sesizat.

Procedura în fața Curții și concluziile părților

21 Prin recursul formulat, Recylex solicită Curții:

- anularea hotărârii atacate, în măsura în care confirmă amenda care i-a fost aplicată prin decizia în litigiu și în măsura în care a obligat-o la plata cheltuielilor de judecată;
- anularea deciziei în litigiu, în măsura în care aceasta îi aplică o amendă de 26 739 000 de euro;
- reducerea cuantumului amenzii aplicate, în funcție de motivele admise, și
- obligarea Comisiei la plata cheltuielilor de judecată, inclusiv a celor aferente procedurii în fața Tribunalului.

22 Comisia solicită Curții respingerea recursului și obligarea Recylex la plata cheltuielilor de judecată.

Cu privire la recurs

Cu privire la primul aspect al primului motiv și la al doilea motiv

Argumentația părților

23 Prin intermediul primului aspect al primului motiv de recurs, îndreptat împotriva punctelor 79-99 din hotărârea atacată și întemeiat pe o eroare de drept, Recylex susține că raționamentul Tribunalului este lipsit de coerență și de claritate în ceea ce privește criteriile juridice aplicabile acordării imunității parțiale în temeiul punctului 26 al treilea paragraf din Comunicarea din 2006 privind cooperarea.

24 Prin intermediul celui de al doilea motiv de recurs, îndreptat împotriva punctelor 100-108 din hotărârea atacată, Recylex susține de asemenea că Tribunalul a săvârșit o eroare de drept în interpretarea și aplicarea criteriilor de acordare a imunității parțiale prevăzute la punctul 26 al treilea paragraf din comunicarea menționată, considerând că aceasta nu putea îndeplini condițiile necesare pentru o asemenea imunitate, pentru motivul că Comisia avea deja cunoștință de elementele de fapt la care se refereau informațiile furnizate de această întreprindere, și anume, pe de o parte, existența reuniunii de la Windhagen și, pe de altă parte, domeniul de aplicare teritorial al înțelegerii, care acoperea Franța. Recylex apreciază că îndeplinea criteriile necesare pentru această imunitate, întrucât Comisia nu era în măsură să stabilească aceste elemente de fapt, corespunzător cerințelor legale, pe baza elementelor de probă aflate deja în posesia sa. Potrivit Recylex, aspectul dacă elementele de fapt menționate au fost anterior cunoscute sau nu de Comisie era lipsit de relevanță.

25 În susținerea acestei argumentații, Recylex menționează că textul punctului 26 al treilea paragraf din Comunicarea din 2006 privind cooperarea se distinge de dispoziția corespunzătoare din Comunicarea din 2002 privind cooperarea, și anume punctul 23 litera (b) ultimul paragraf din aceasta din urmă, care se referea în mod expres la „fapte care anterior nu au fost cunoscute” de Comisie. Astfel, criteriul întemeiat pe cunoașterea faptelor în cauză de către Comisie, care era relevant în contextul Comunicării din 2002 privind cooperarea, nu ar mai fi aplicabil în temeiul celei din 2006. În acest cadru, ar fi necesar să se efectueze o comparație între valoarea probantă a informațiilor comunicate de întreprinderea în cauză și cea a informațiilor care figurau deja în dosarul Comisiei.

26 Comisia apreciază că această argumentație trebuie înlăturată ca nefondată.

Aprecierea Curții

- 27 Cu titlu introductiv, trebuie să se constate că Comunicarea din 2006 privind cooperarea a înlocuit, de la publicarea sa în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*, la 8 decembrie 2006, Comunicarea din 2002 privind cooperarea. În acest cadru, punctul 26 al treilea paragraf din Comunicarea din 2006 privind cooperarea a înlocuit punctul 23 litera (b) ultimul paragraf din Comunicarea din 2002 privind cooperarea.
- 28 În această privință, trebuie arătat că punctul 23 litera (b) ultimul paragraf din Comunicarea din 2002 privind cooperarea prevedea că, „dacă o întreprindere [furniza] elemente de probă cu privire la fapte care anterior nu au fost cunoscute de Comisie și care [aveau] o incidență directă asupra gravității sau a duratei presupusei înțelegeri, Comisia nu ține seama de aceste fapte pentru a stabili cuantumul amenzii aplicate întreprinderii care le-a furnizat”. Punctul 26 al treilea paragraf din Comunicarea din 2006 privind cooperarea prevede că, „[i]n cazul în care solicitantul de reducere a cuantumului unei amenzi este primul care prezintă elemente de probă concludente [...], pe care Comisia le utilizează pentru a stabili fapte suplimentare care sporesc gravitatea sau durata încălcării, Comisia nu ia în considerare astfel de fapte atunci când stabilește cuantumul unei amenzi care urmează să fie impusă întreprinderii care a furnizat aceste elemente de probă”.
- 29 Astfel, deși Comunicarea din 2002 privind cooperarea se referea, în mod expres la „fapte care anterior nu au fost cunoscute de Comisie” care au o „incidență directă asupra gravității sau a duratei presupusei înțelegeri”, Comunicarea din 2006 privind cooperarea face trimitere la „fapte suplimentare care sporesc gravitatea sau durata încălcării”.
- 30 În jurisprudența sa referitoare la punctul 23 litera (b) ultimul paragraf din Comunicarea din 2002 privind cooperarea, Curtea a considerat că imunitatea parțială pe care o prevede impunea ca două condiții să fie îndeplinite, și anume, în primul rând, ca întreprinderea în cauză să fie prima care dovedește fapte care anterior nu au fost cunoscute de Comisie și, în al doilea rând, ca aceste fapte, care au o incidență directă asupra gravității sau a duratei presupusei înțelegeri, să permită Comisiei să ajungă la concluzii noi cu privire la încălcare (Hotărârea din 9 iunie 2016, Repsol Lubricantes y Especialidades și alții/Comisia, C-617/13 P, EU:C:2016:416, punctul 66, precum și jurisprudența citată).
- 31 Curtea a precizat că sintagma „fapte care [...] nu au fost cunoscute de Comisie” este lipsită de ambiguitate și permite să se rețină o interpretare restrictivă a punctului 23 litera (b) ultimul paragraf din Comunicarea din 2002 privind cooperarea, limitându-l la cazurile în care o societate care este participantă la o înțelegere furnizează Comisiei o informație nouă privind gravitatea sau durata încălcării (Hotărârea din 9 iunie 2016, Repsol Lubricantes y Especialidades și alții/Comisia, C-617/13 P, EU:C:2016:416, punctul 67, precum și jurisprudența citată).
- 32 Curtea a statuat de asemenea că sensul care trebuie dat acestei sintagme trebuie să fie apt să garanteze obiectivele urmărite la punctul 23 litera (b) ultimul paragraf din comunicarea menționată și în special eficacitatea programului de clemență, al cărui obiectiv este de a obține denunțarea încălcării de către autorii săi pentru a-i pune capăt repede și în mod complet (a se vedea în acest sens Hotărârea din 9 iunie 2016, Repsol Lubricantes y Especialidades și alții/Comisia, C-617/13 P, EU:C:2016:416, punctul 68, precum și jurisprudența citată).
- 33 În această privință, Curtea a statuat că trebuia asigurat efectul util al acestei dispoziții, care, atunci când o întreprindere a furnizat prima Comisiei, pentru a obține o imunitate totală la amendă în temeiul Comunicării din 2002 privind cooperarea, elemente de probă de natură să îi permită să constate o încălcare a articolului 101 TFUE, dar s-a abținut să divulge informații care să justifice faptul că încălcarea în cauză avea o durată mai lungă decât cea pusă în evidență de aceste elemente, urmărește să încurajeze, prin intermediul unei imunități parțiale la amendă, orice altă întreprindere care a

participat la această încălcare să fie prima care divulgă astfel de informații (Hotărârea din 9 iunie 2016, Repsol Lubricantes y Especialidades și alții/Comisia, C-617/13 P, EU:C:2016:416, punctul 69, precum și jurisprudența citată).

- 34 Trebuie să se constate că diferențele existente între textul punctului 26 al treilea paragraf din Comunicarea din 2006 privind cooperarea și cel al punctului 23 litera (b) ultimul paragraf din Comunicarea din 2002 privind cooperarea nu sunt de natură să sugereze că interpretarea restrictivă reținută de Curte în ceea ce privește această din urmă dispoziție nu poate fi aplicată punctului 26 al treilea paragraf din Comunicarea din 2006 privind cooperarea. În special, faptul că termenii „fapte care anterior nu au fost cunoscute”, menționați la punctul 23 litera (b) ultimul paragraf din Comunicarea din 2002 privind cooperarea, nu au fost reluați în mod expres la punctul 26 al treilea paragraf din Comunicarea din 2006 privind cooperarea nu poate justifica o altă interpretare a acestui punct 26 al treilea paragraf.
- 35 Astfel, în temeiul punctului 26 al treilea paragraf din Comunicarea din 2006 privind cooperarea, pentru a se prevala de imunitatea parțială, întreprinderea în cauză trebuie să prezinte Comisiei probe referitoare la fapte suplimentare, care au ca efect să sporească gravitatea sau durata încălcării în discuție. Este vorba de fapte care servesc la completarea sau la suplimentarea celor de care Comisia are deja cunoștință și care modifică domeniul de aplicare material sau temporal al încălcării, astfel cum este constatat de Comisie. Imunitatea parțială își poate găsi aplicare prin raport la astfel de fapte, care completează sfera inițială a încălcării.
- 36 După cum a arătat în mod întemeiat Tribunalul la punctul 86 din hotărârea atacată, formularea punctului 26 al treilea paragraf din Comunicarea din 2006 privind cooperarea nu modifică logica imunității parțiale, astfel cum a fost interpretată de jurisprudență în raport cu formularea punctului 23 litera (b) ultimul paragraf din Comunicarea din 2002 privind cooperarea.
- 37 În aceste condiții, punctul 26 al treilea paragraf din Comunicarea din 2006 privind cooperarea trebuie interpretat ca vizând cazurile în care o societate care a luat parte la o înțelegere furnizează probe concludente Comisiei, care îi permit să stabilească elemente de fapt noi, referitoare la gravitatea sau la durata încălcării, excluzând cazurile în care societatea menționată s-a limitat să furnizeze informații care permit să întărească probele referitoare la existența încălcării.
- 38 După cum a subliniat în esență domnul avocat general la punctele 59-62 din concluziile sale, această interpretare este confirmată de structura punctului 26 din comunicarea menționată. Astfel, în ceea ce privește elementele de fapt de care Comisia avea deja cunoștință, prezentarea unor elemente de probă cu o valoare adăugată semnificativă poate deja da naștere unei reduceri a cuantumului amenzii, în conformitate cu primul paragraf al acestui punct 26 coroborat cu punctele 24 și 25 din Comunicarea din 2006 privind cooperarea. Trebuie, așadar, rezervat beneficiul imunității parțiale, prevăzută la al treilea paragraf al punctului 26 menționat, întreprinderii care prezintă elemente referitoare la fapte noi, care anterior nu au fost cunoscute de Comisie.
- 39 În sfârșit, așa cum a arătat domnul avocat general la punctul 63 din concluziile sale, această interpretare este de asemenea conformă cu obiectivul urmărit de regula imunității parțiale prevăzută la punctul 26 al treilea paragraf din Comunicarea din 2006 privind cooperarea, care este identică cu obiectivul urmărit anterior de punctul 23 litera (b) ultimul paragraf din Comunicarea din 2002 privind cooperarea, astfel cum s-a arătat la punctele 32 și 33 din prezenta hotărâre. Punctul 26 al treilea paragraf menționat urmărește să încurajeze întreprinderile să coopereze pe deplin cu Comisia, chiar dacă acestora nu li s-a acordat o imunitate condiționată în temeiul punctului 8 din Comunicarea din 2006 privind cooperarea. Astfel, în lipsa regulii prevăzute la punctul 26 al treilea paragraf din Comunicarea din 2006 privind cooperarea, aceste întreprinderi ar putea să se teamă, prin transmiterea unor elemente de probă cu impact asupra duratei sau gravității încălcării, care anterior nu erau cunoscute de Comisie, că ar fi expuse riscului unei creșteri a cuantumului amenzilor care le pot fi aplicate.

- 40 În acest context, astfel cum a subliniat Tribunalul la punctul 88 din hotărârea atacată, trebuie amintit că, prin interpretarea punctului 23 litera (b) ultimul paragraf din Comunicarea din 2002 privind cooperarea, Curtea a considerat că, întrucât informațiile furnizate de o întreprindere privesc fapte care nu erau anterior necunoscute de Comisie, cererea de imunitate parțială prezentată de o astfel de întreprindere trebuie respinsă, fără să fie necesar să compare valoarea probantă a acestor informații în raport cu cea a informațiilor furnizate anterior de alte părți (a se vedea în acest sens Hotărârea din 23 aprilie 2015, LG Display și LG Display Taiwan/Comisia, C-227/14 P, EU:C:2015:258, punctul 81). Această constatare este valabilă, în contextul punctului 26 al treilea paragraf din Comunicarea din 2006 privind cooperarea, în ceea ce privește probele care nu se referă la „fapte suplimentare”, în sensul acestei din urmă dispoziții.
- 41 În consecință, este necesar să se constate că Tribunalul nu a săvârșit o eroare de drept atunci când a interpretat și a aplicat cerințele prevăzute la punctul 26 al treilea paragraf din Comunicarea din 2006 privind cooperarea, întrucât Comisia avea deja cunoștință de existența reuniunii de la Windhagen și de domeniul de aplicare teritorial al înțelegerii înainte de depunerea de către Recylex a cererii sale de imunitate parțială.
- 42 În ceea ce privește critica Recylex care figurează la punctul 23 din prezenta hotărâre, în ceea ce privește pretinsa lipsă de coerență și de claritate a raționamentului urmat de Tribunal la punctele 79-99 din hotărârea atacată, este suficient să se constate, după cum a arătat domnul avocat general la punctele 46-56 din concluziile sale, că Tribunalul a prezentat corespunzător cerințelor legale, la punctele menționate din hotărârea atacată, motivele care justifică confirmarea deciziei în litigiu, în ceea ce privește refuzul imunității parțiale în temeiul punctului 26 al treilea paragraf din această comunicare.
- 43 Având în vedere considerațiile care precedă, primul aspect al primului motiv și al doilea motiv trebuie respinse ca fiind nefondate.

Cu privire la al doilea și la al treilea aspect ale primului motiv

Argumentația părților

- 44 Prin intermediul celui de al doilea aspect al primului motiv de recurs, Recylex susține că Tribunalul a denaturat în mod vădit notele manuscrise redactate de un angajat al Campine și confiscate cu ocazia unei inspecții a localurilor acestei întreprinderi, interpretate în lumina informațiilor furnizate de JCI în contextul cererii sale de imunitate la amenzi din 22 iunie 2012, întrucât ar fi considerat, la punctul 95 din hotărârea atacată, că aceste elemente de probă permiteau Comisiei să stabilească, corespunzător cerințelor legale, existența reuniunii de la Windhagen și să fixeze la data acestei reuniuni începutul încălcării. Pe de o parte, Recylex susține că informațiile furnizate de JCI nu fac nicio trimitere la o reuniune sau la contacte cu caracter anticoncurențial care au avut loc în luna septembrie 2009 și, în plus, că acestea nu sugerează nici că înțelegerea ar fi început la acel moment precis. Pe de altă parte, Recylex arată că aceste note manuscrise făceau trimitere la o dată care diferă de cea reținută de Comisie, și anume 24, în loc de 23 septembrie 2009, că notele menționate nu furnizează deloc indicații privind participanții la această reuniune sau la natura acesteia și, în sfârșit, că Campine a negat în mod constant, pe durata întregii proceduri administrative, că aceleași note ar avea un conținut anticoncurențial.
- 45 Prin intermediul celui de al treilea aspect al primului motiv de recurs, Recylex susține că Tribunalul nu a ținut seama de faptul că revine Comisiei sarcina de a dovedi existența elementelor de fapt care constituie o încălcare. Notele manuscrise redactate de un angajat al Campine, chiar și interpretate în lumina informațiilor furnizate de JCI, nu ar constitui probe precise și concordante ale existenței unei

încălări săvârșite la reuniunea de la Windhagen. Prin faptul că a concluzionat că notele respective au permis Comisiei să stabilească corespunzător cerințelor legale existența acestei reuniuni, Tribunalul ar fi încălcat normele privind sarcina probei.

- 46 Potrivit Comisiei, argumentele invocate de Recylex în acest cadru sunt, pe de o parte, inadmisibile, în măsura în care formează o cerere de reexaminare a elementelor de probă, și, pe de altă parte, nefondate.

Aprecierea Curții

- 47 Fără a fi necesare examinarea aspectului dacă argumentele Recylex constituie sau nu o cerere de reexaminare a elementelor de probă și, pe această bază, pronunțarea cu privire la admisibilitatea unei astfel de cereri, trebuie arătat că Recylex se întemeiază pe o interpretare vădit eronată a hotărârii atacate, în special a punctelor 85-97 din aceasta, întrucât presupune că Tribunalul s-ar fi pronunțat asupra aspectului dacă notele manuscrite confiscate la inspectarea localurilor Campine, interpretate în lumina informațiilor furnizate anterior de JCI, erau în mod intrinsec suficiente pentru a stabili corespunzător cerințelor legale data și conținutul reuniunii de la Windhagen ca punct de plecare al încălcării.
- 48 Astfel, după cum a arătat în esență domnul avocat general la punctele 81-84 din concluziile sale, rezultă în mod vădit din cuprinsul punctelor 93-97 din hotărârea atacată că Tribunalul s-a limitat să constate că aceste note manuscrite, interpretate în lumina informațiilor furnizate de JCI, au permis Comisiei să ia cunoștință de existența reuniunii de la Windhagen și de caracterul anticoncurențial al acesteia. Contrar celor susținute de Recylex, Tribunalul nu s-a pronunțat nicidecum cu privire la aspectul dacă acestea permiteau, ca atare, să se stabilească corespunzător cerințelor legale data și conținutul acestei reuniuni.
- 49 În această privință, trebuie subliniat că Recylex nu contestă, în recursul său, că notele manuscrite și informațiile prezentate de JCI au permis Comisiei să ia cunoștință de desfășurarea reuniunii de la Windhagen.
- 50 Deși Recylex afirmă că Tribunalul ar fi trebuit să efectueze o comparație între elementele de care dispunea deja Comisia și cele furnizate de Recylex, comparație care ar fi trebuit să îl determine să statueze că elementele de care dispunea Comisia la data cererii de imunitate parțială a Recylex nu i-ar fi permis să stabilească, corespunzător cerințelor legale, existența și conținutul acestei reuniuni, trebuie să se constate că Tribunalul a considerat, la punctul 97 din hotărârea atacată, că argumentele invocate de Recylex în această privință erau inoperante. Pentru motivele prezentate la punctul 40 din prezenta hotărâre, această constatare efectuată de Tribunal este justificată, întrucât o astfel de comparație nu era necesară.
- 51 În consecință, trebuie să se constate că al doilea și al treilea aspect ale primului motiv sunt în mod vădit nefondate, astfel încât, având în vedere considerațiile care figurează la punctul 43 din prezenta hotărâre, primul motiv trebuie înlăturat în totalitate.

Cu privire la al treilea motiv

Argumentația părților

- 52 Prin intermediul celui de al treilea motiv, îndreptat împotriva punctelor 136-154 din hotărârea atacată, Recylex susține că Tribunalul a săvârșit o eroare de drept în aplicarea dată punctului 26 primul paragraf din Comunicarea din 2006 privind cooperarea, apreciind că nici modul de formulare a acestei comunicări, nici structura sa nu susțineau o interpretare potrivit căreia, în cazul în care două

întreprinderi au furnizat elemente de probă cu o valoare adăugată semnificativă, cea de a doua care le-a furnizat ia locul celei dintâi în ipoteza în care cooperarea acesteia nu este conformă cu cerințele care figurează la punctul 12 din comunicarea menționată. În consecință, Tribunalul ar fi săvârșit o eroare de drept atunci când a considerat, la punctul 153 din hotărârea atacată, că Comisia a refuzat în mod întemeiat să acorde Recylex o reducere a amenzii de 30-50 %, în temeiul punctului 26 primul paragraf prima liniuță din aceeași comunicare, deși Eco-Bat, potrivit Recylex, nu și-ar fi îndeplinit obligația de cooperare întrucât nu a furnizat decât informații incomplete și înșelătoare în ceea ce privește teritoriile vizate de încălcarea constatată.

- 53 Din modul de redactare, din structura și din obiectivele Comunicării din 2006 privind cooperarea ar reieși că o întreprindere a cărei cooperare nu îndeplinește condițiile care figurează la articolul 12 din această comunicare nu trebuie să fie luată în considerare în vederea clasificării prevăzute la punctul 26 primul paragraf din comunicarea menționată, astfel încât nu se pune problema rangului ei în cadrul unei astfel de clasificări.
- 54 Comisia susține că acest al treilea motiv este nefondat.

Aprecierea Curții

- 55 În temeiul punctului 24 din Comunicarea din 2006 privind cooperarea, pentru a putea îndeplini condițiile necesare pentru o reducere a amenzii, astfel cum se prevede la punctul 26 primul paragraf din această comunicare, o întreprindere trebuie să furnizeze Comisiei elemente de probă cu privire la presupusa încălcare care reprezintă o valoare adăugată semnificativă în raport cu elementele de probă de care Comisia dispune deja și trebuie să îndeplinească condițiile cumulative stabilite la punctul 12 din comunicarea menționată, ceea ce presupune printre altele o cooperare reală, deplină, permanentă și rapidă în decursul întregii proceduri administrative.
- 56 Astfel, unei întreprinderi i se poate refuza beneficiul unei reduceri a amenzii dacă nu adoptă un comportament conform cu cerințele care figurează la punctul 12 din această comunicare. Totuși, faptul că această întreprindere este exclusă de la beneficiul reducerii nu poate avea ca rezultat ca întreprinderile care au prezentat ulterior elemente de probă cu o valoare adăugată semnificativă să îi poată fi substituite în clasificarea cronologică definită la punctul 26 primul paragraf din comunicarea menționată.
- 57 În această privință, trebuie să se constate că nicio dispoziție din Comunicarea din 2006 privind cooperarea nu prevede reclasificarea de care Recylex pretinde a se prevala în speță. Punctul 26 primul paragraf din această comunicare consacră exclusiv un criteriu de natură cronologică, stabilind marje de reducere a amenzii, iar acestea depind exclusiv de ordinea în care întreprinderile în discuție au furnizat Comisiei elemente de probă cu o valoare adăugată semnificativă. De asemenea, niciun element menționat la punctele 23, 24, 29 și 30 din comunicarea menționată nu prevede o reclasificare de această natură. În acest temei, nici modul de formulare a acestor puncte, nici structura Comunicării din 2006 privind cooperarea nu conferă celei de a doua întreprinderi din clasificare, și anume Recylex, dreptul de a se substitui primei întreprinderi din aceasta, și anume Eco-Bat, pentru motivul că aceasta din urmă ar fi omis să se conformeze condițiilor stabilite la punctul 12 din această comunicare.
- 58 În plus, o interpretare contrară, precum cea susținută de Recylex, nu se poate justifica în lumina obiectivului urmărit de programele de clemență care, astfel cum a arătat Tribunalul la punctul 148 din hotărârea atacată, au ca obiect crearea unui climat de incertitudine în cadrul înțelegerilor pentru a încuraja denunțarea acestora Comisiei [a se vedea în acest sens Hotărârea din 20 ianuarie 2016, DHL Express (Italy) și DHL Global Forwarding (Italy), C-428/14, EU:C:2016:27, punctul 82, precum și jurisprudența citată].

- 59 Astfel, pentru a atinge acest obiectiv, întreprinderile trebuie să fie încurajate să coopereze cât mai rapid și mai eficace posibil cu Comisia în activitățile sale de investigare. Admiterea unei reclasificări a întreprinderilor care nu au fost cele mai rapide în a coopera, din cauza nerespectării de către altă întreprindere a cerințelor prevăzute la punctul 12 din Comunicarea din 2006 privind cooperarea, ar fi contrară obiectivului de accelerare a desființării înțelegerilor urmărit de această comunicare.
- 60 În consecință, trebuie să se constate că Tribunalul nu a săvârșit o eroare de drept atunci când a reținut, la punctele 136-154 din hotărârea atacată, că Recylex nu putea îndeplini condițiile necesare pentru marja cea mai ridicată de reducere a amenzii, și anume 30-50 %, întrucât, potrivit deciziei în litigiu, aceasta nu era decât a doua întreprindere care a furnizat o valoare adăugată semnificativă, în sensul punctului 26 primul paragraf a doua liniuță din Comunicarea din 2006 privind cooperarea.
- 61 Având în vedere considerațiile care precedă, al treilea motiv de recurs trebuie înlăturat ca nefondat.
- 62 Întrucât niciunul dintre cele trei motive invocate de Recylex în susținerea recursului său nu poate fi primit, acesta trebuie respins în întregime.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 63 Potrivit articolului 138 alineatul (1) din Regulamentul de procedură al Curții, aplicabil procedurii de recurs în temeiul articolului 184 alineatul (1) din acest regulament, partea care cade în pretenții este obligată, la cerere, la plata cheltuielilor de judecată.
- 64 Întrucât Comisia a solicitat obligarea Recylex la plata cheltuielilor de judecată, iar aceasta a căzut în pretenții, se impune obligarea acesteia la plata cheltuielilor de judecată.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a doua) declară și hotărăște:

1) Respinge recursul.

2) Obligă Recylex SA, Fonderie et Manufacture de Métaux SA și Harz-Metall GmbH la plata cheltuielilor de judecată.

Semnături